

حل معمای قدرت در افغانستان

«این افغانستان همین طور آمده و به همین رقم به پیش می رود.»
(حامد کرزی)

شاید هم آقای حامد کرزی با واقع بینی و به درستی دریافته بود که به صراحت برایم می گفت: «بسیاری از گپ‌هایت را نمی فهمم، اما برادرانه برایت می گویم، این افغانستان همین طور آمده و به همین رقم به پیش می رود، بسیار خود ره زحمت ندهید، بیا گپ‌های من...»
ادامه صفحه ۶

هشت وزیر جدید به کار آغاز کردند

دو تیمی که یک تیم نشد

صفحه ۶

نهادهای حمایت کننده رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران:

قانون رسانه‌های همگانی آزادی بیان را محدود می‌سازد

هارون مجیدی

نهادهای حمایت‌کننده رسانه‌ها و شماری از روزنامه‌نگاران می‌گویند که طرح تعدیل قانون رسانه‌های همگانی افغانستان سبب خودسانسوری و مشکلات بیشتر برای رسانه‌گران افغانستان خواهد شد. این نهادها می‌گویند، دولت افغانستان از چند سال بدین سو در تلاش بوده تا رسانه‌ها را کنترل کند که تصویب این قانون توسط مجلس، دولت را به این خواسته‌اش نزدیک می‌سازد. آنان تصویب این طرح را شتاب زده خوانده تأکید می‌کنند که کمیسیون رسیده‌گی به تخلفات رسانه‌یی که از آن در این قانون یاد شده و رییس آن وزیر اطلاعات و فرهنگ گفته شده است، سبب محدودیت آزادی بیان می‌گردد.

قانون رسانه‌های همگانی در آخرین روز کاری مجلس نمایندگان به دو ثلث آرا به تصویب رسید. مجیب خلوتگر رییس اجرائیه‌یی نهاد حمایت‌کننده رسانه‌های آزاد افغانستان یا نی می‌گوید: مجلس نمایندگان با تصویب طرح تعدیل قانون رسانه‌های همگانی افغانستان، مشکل بزرگی را فرا راه کار خیرنگاری و روزنامه‌نگاری و پیشرفت آزادی بیان قرار داد.

آقای خلوتگر افزود: قرار دادن وزیر اطلاعات و فرهنگ به عنوان رییس کمیسیون رسیده‌گی به تخلفات رسانه‌یی آزادی بیان را محدود می‌سازد. رییس اجرائیه‌یی نهاد حمایت‌کننده رسانه‌های آزاد افغانستان باور دارد که حضور چهره ارشد حکومتی در درون این کمیسیون می‌تواند به نحوی باعث سانسور

در رسانه‌ها شده و فشار حکومت را بالای رسانه‌ها بیافزاید. او می‌گوید: این قانون رسانه‌ها را محدود می‌سازد و این حق قانونی مردم گرفته می‌شود و آزادی رسانه‌ها که از دست‌آورد‌های...»
ادامه صفحه ۶

جنرال دوستم در مراسم معرفی و زیر مالیه:

برخی‌ها در بلای انتقال میلیون‌ها دالر مانده‌اند

جنرال عبدالرشید دوستم، معاون اول رییس جمهور می‌گوید که برخی از مسوولان ادارات محلی در ولایت‌ها به فساد آغشته‌اند. معاون اول رییس جمهور که روز سه شنبه (۱۳ دلو) در مراسم معرفی اکلیل حکیمی، وزیر مالیه کشور صحبت می‌کرد تأکید کرد که آدم‌های خوب و بد در میان مسوولان ولایتی موجود اند و هشدار داد که این موضوع را حکومت پس از تشکیل کابینه بررسی خواهند کرد. آقای دوستم گفت: «کسی است که به معاش خود اکتفا کرده و کسی است که در بلای انتقال میلیون‌ها دالر مانده‌است.» وی افزود که پول‌های سرقت‌شده به وزارت مالیه کشور نیز زبان‌هایی را به بار آورده و باید این پول دوباره به مالکانش برگردانیده شود. اکلیل حکیمی، وزیر مالیه افغانستان امروز به گونه رسمی پس از معرفی توسط جنرال عبدالرشید دوستم به کارش آغاز کرده تمهید سپرد که قانون را در وزارت مالیه رعایت خواهد کرد. اما وی هشدار داد که از آدرس نامش هیچ‌کس نمی‌تواند به

وزیر داخله اولویت هایش را ارایه کرد

ناجیه نوری

جنرال نورالحق علومی وزیر داخله کشور، روز گذشته رسماً توسط داکتر عبدالله عبدالله رییس اجرائی کشور به کارمندان وزارت داخله معرفی شد. جنرال علومی در اولین سخنرانی رسمی خود به عنوان وزیر امور داخله...»
ادامه صفحه ۶

در برگ‌ها

کرزی - خرم و پارانویای زوال

اندیشه‌های سیاسی در میان مسلمانان

وقتی که پروین اعتصامی «سیمین بهبهانی» را بوسید

امارات خواستار سرمایه‌گذاری کشورهای منطقه در افغانستان شد

احمد عمران

کرزی - خرم و پارانوویای زوال

نگاهی به مقاله «ما چرا پیمان امنیتی با امریکا را امضا نکردیم؟»

العبدانی سخنگوی داعش، گامی عملی در آغاز مرحله جدید جنگ امریکاست که جابه‌جا کردن گروهی سربازان آن را در افغانستان از قبل آغاز کرده است. این جریانات که همه در پیش چشم ما واقع می‌شوند، نقطه آغاز آن امضای قرارداد امنیتی و دفاعی بین امریکا و افغانستان است. برای این که این نقشه به صورت درست عملی گردد، افغانستان باید به کشوری تبدیل گردد که مشروعیت نظام سیاسی اش تحت سوال باشد، کشور پارچه پارچه بوده و مراجع مختلف قدرت در آن ایجاد شود، سیاسیون خجالت‌زده بوده و ثبات مملکت شکننده باشد. بعد از جنجالی ساختن انتخابات ریاست جمهوری، قدم بعدی برای محروم ساختن افغانستان از نظام قوی و مشروع، انتخابات پارلمانی و مسایل و جنجال‌های مربوط آن است.»

آقای خرم حالا دیگر به مالیکولای سیاسی خود کاملاً دست یافته است. او پازل طرح خود را کامل می‌بیند و به آن می‌بالد. «امریکا می‌خواهد در نظام انتخاباتی افغانستان تغییراتی آورده شود. داخل ساختن پای خارجی‌ها در کمیسیون‌های انتخاباتی، از اهداف عمده امریکاست. هر دو نامزدانی که امروز بر سر قدرت هستند، در تفاهم‌نامه ایجاد حکومت وحدت ملی که متن اصلی آن به انگلیسی نوشته شده بود، خود را به آوردن «اصلاحات» در نظام انتخاباتی متعهد ساخته‌اند.»

وقتی مقاله آقای خرم را در مورد تخیلات دوره جاهلیت می‌خواندم، به یاد استالین دیکتاتور شناخته شده قرن بیستم افتادم؛ همانی که فکر می‌کرد نظام سرمایه‌داری و امپریالیزم امریکا بانی و باعث حوادث وحشت‌ناک تاریخی است. استالین نیز به بیماری هیستری مصاب بود و به همین دلیل شخصیتی توطیه‌گر و مودی داشت. او نیز چون آقای خرم فکر می‌کرد که دست‌های پنهانی، تاریخ را رقم می‌زنند. اما فرق آقای خرم با استالین این است که استالین بر کشوری مثل اتحاد شوروی حکومت می‌کرد که از ایدئولوژی مارکسیسم ارتدکس نشأت گرفته بود، اما معلوم نیست که آقای خرم چرا برخلاف ولی نعمت‌های خود سخن می‌گوید.

اگر قرار باشد بر اساس دیدگاه‌های آقای خرم مسایل را ببینم، آن‌گاه برای خودش و «آقا بالاسرش» هم آبرو و مشروعیت نمی‌ماند. بر پایه استدلال آقای خرم باید چند سوال را در مورد به قدرت رسیدن آقای کرزی مطرح کرد: چه گونه شد که پس از حوادث یازده سپتمبر آقای کرزی وارد افغانستان شد و به جنگ با طالبان آغاز کرد؟ مگر او سالیان طولانی در امریکا با خانواده‌اش زنده‌گی نمی‌کرد؟ مجاهدین با توپ و تفنگ قدرت را پس از سقوط طالبان تصرف کرده نتوانستند، اما آقای کرزی با یک موبایل که معلوم نبود از کجای افغانستان با رسانه‌های جهانی صحبت می‌کرد، به کرسی ریاست جمهوری افغانستان رسید! مگر بر پایه تئوری توطیه، همین مورد آقای کرزی بدون هماهنگی امریکایی‌ها صورت گرفته است؟ آقای کرزی را بسیاری‌ها به عضویت سازمان سیا متهم می‌کنند، آیا سندی وجود دارد که چنین اتهامی را ابطال کند؟

می‌گویند کسی که شیشه بار دارد، به سوی دیگران سنگ پرتاب نمی‌کند؛ ولی حالا دیده می‌شود که آقای خرم به عنوان تئوریسین نالایق دستگاه حامد کرزی، به اندازه یک آدم امی هم عقل و درایت ندارد.

طالبان آغاز کرد.

این گزاره‌ها که که متأسفانه و یا خوش‌بختانه با نثری ضعیف و بی‌سوادانه نوشته شده، عملاً طالبان را پروژه امریکا معرفی می‌کند که ابزار حضور این کشور در منطقه شده است. حالا آقای خرم برای چنین اتهامی، استدلال‌های خود را هم دارد. او اهداف کلان امریکا را برای منطقه و جهان، انگیزه راه‌اندازی جنگ و ناامنی در افغانستان توصیف می‌کند. آقای خرم اما نمی‌گوید که این اهداف کلان چیستند که امریکا را واداشته که جنگ در افغانستان را به وسیله طالبان شعله‌ور سازد.

آقای خرم مقاله خود را در دفاع از سیاست‌های رهبر خردمند خود - کرزی - همین‌طور ادامه می‌دهد و راه‌های سر به مهر دیگری را افشا می‌کند که می‌تواند پشت هر انسانی را به لرزه درآورد. به این بخش‌ها از مقاله عالمانه تنظیم‌شده آقای خرم توجه کنید: «به نظر من، پلان امریکا این بود که قرارداد امنیتی و دفاعی با آخرین حکومت و نظام مشروع افغانستان امضا شود و با امضای آن جنگ افغانستان وارد مرحله جدید گردد. با درک همین موضوع بود که حامد کرزی در اخیر بیانیة جلسه اختتامیة لویه جرگه مشورتی گفت که با در نظر داشت سفارش‌های لویه جرگه قرارداد امنیتی «بعد از انتخابات» امضا خواهد شد. وی می‌دانست که اگر قرارداد امضا شود، دیگر انتخاباتی در کار نخواهد بود. یقیناً اگر حامد کرزی قرارداد امنیتی با امریکا را بعد از لویه جرگه امضا می‌کرد، انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۴ دایر نمی‌گردید. اگر به متن قرارداد امنیتی و دفاعی بین امریکا و افغانستان (BSA) نگاه شود، دیده می‌شود که در هر جا بحث بر سر چه‌گونه‌گی نیروهای نظامی امریکاست، هیچ اشاره‌ای به فعالیت‌های CIA در آن صورت نگرفته و این درست، مغز موضوع را تشکیل می‌دهد. وقتی من می‌گویم با امضای قرارداد امنیتی، جنگ امریکا داخل مرحله جدید می‌گردد، هدف من این است که امریکا که حالا در افغانستان پایگاه دارد، قرارداد و دست‌خط دارد تعداد عساکرش را در این کشور کاهش می‌بخشد، جنگ را به کشورهای دیگر منطقه می‌کشد و فعالیت‌های CIA را بیشتر می‌سازد. قابل یادآوری است که عملیات طیاره‌های بی‌پیلوت نیز مربوط CIA می‌گردد، نه وزارت دفاع آن کشور.»

این خیال‌پردازیه‌های آقای خرم در دفاع از مواضع رییس جمهوری پیشین ادامه می‌یابد تا این که به استنتاج اصلی خود می‌رسد. آقای خرم که بدون شک این دیدگاه‌ها را به‌تازگی دریافته و یا هم برایش الهام شده، به زمان ظهور گروه‌هایی زیر نام داعش در افغانستان اشاره می‌کند. تخیلات آقای خرم حالا با رسانه‌ی شدن حضور گروه‌هایی زیر نام داعش، می‌تواند طرح او را در مورد اهداف بزرگ و استراتژیک امریکا در منطقه به‌نوعی توجیه عقلانی کند. آقای خرم در مقاله خود، ظهور داعش در منطقه و از جمله شایعات مبنی بر حضور آن در مناطقی از افغانستان را به همان طرح توسعه جنگ و ناامنی در افغانستان مرتبط می‌داند.

«تبدیل شدن بیرق‌های سفید به بیرق‌های سیاه و ظهور گروه «داعش» در افغانستان نیز نشانه آغاز مرحله جدید است. شعار نو، نیروی نو و ساحة جدید فعالیت ایجاد می‌نماید تا گروه جدیدی این جنگ را به پیش ببرد. زیرا مشکل است تحت نام «طالب» مثلاً در آسیای مرکزی جنگید. اعلام ولایت خراسان در چوکات خلافت داعش توسط ابومحمد

کریم خرم رییس پیشین دفتر ریاست جمهوری افغانستان، به‌تازگی باز مرتکب نوشتن مقاله‌ی در باب انگیزه‌ها و عواملی شده که حامد کرزی رییس جمهوری پیشین از امضای قرارداد امنیتی با امریکا اجتناب ورزید. این مقاله که بیشتر به یک ادعای نامعتمد سیاسی شباهت دارد، بر پایه تئوری توطیه نگاشته شده است. نوشتن این مقاله یک بار دیگر نشان می‌دهد که بیماری هیستری سیاسی در تیم آقای کرزی چه قدر ریشه‌دار و عمیق بوده است. نخست برای این که به فهمی دقیق و روشن از مقاله آقای خرم دست پیدا کنیم، خوب است بدانیم که تئوری توطیه چیست.

تئوری توطیه که اصلاً به آن توهم توطیه باید گفت، از مفاهیم مهم اندیشه سیاسی است. تئوری توطیه یعنی مجموعه‌ی از گزاره‌ها که بر پایه استدلال علمی استوار نیست و نمی‌توان برای آن‌ها شاهد و مثال عینی ارائه کرد. این گونه نیست که در سیاست هیچ توطیه‌ی وجود نداشته باشد، اما باید برای ثبوت آن، شواهد و مثال‌های عینی آورد. اما تئوری توطیه بر اساس عواطف و احساسات، استوار است و از هرگونه منطق علمی و روش‌شناسانه ابا می‌ورزد. تئوری توطیه به این معناست که در عقب هر حرکت و اقدامی، باید اهداف کلان و مرموز را دید.

مثال‌های روشن تئوری توطیه در تاریخ کم نیستند. بیشتر نظام‌های ایدئولوژیک برای توجیه فعالیت‌های خود، به تئوری توطیه متوسل می‌شوند. یازده سپتمبر از دید افرادی که به تئوری توطیه معتقد اند، کار امریکایی‌ها و یا نظام سرمایه‌داری بوده است. به باور این افراد، یازده سپتمبر باید در جهان اتفاق می‌افتاد تا نظام سرمایه‌داری می‌توانست اهداف کلان خود را پس از جنگ سرد تعقیب کند. بر پایه این استدلال، امریکایی‌ها برنامه «اشغال» افغانستان را از دهه‌ها به این طرف طراحی کرده بودند و آن را پس از «آفریدن» حادثه یازدهم سپتمبر، عملی کردند.

آقای خرم نقطه عزیمت مقاله خود را دقیقاً تئوری توطیه قرار داده است. رییس پیشین دفتر حامد کرزی در این مقاله امریکا را به گونه‌ی متهم به «اشغال» افغانستان برای رسیدن به اهداف بزرگ منطقه‌ی و جهانی خود کرده است. آقای خرم در مقاله خود می‌گوید که امریکا عامل اصلی جنگ و ناامنی‌ها در افغانستان است. «ایالات متحده امریکا بعد از حادثه یازدهم سپتمبر ۲۰۰۱ میلادی زیر نام مبارزه علیه تروریسم به افغانستان آمد. با فرو نشستن گردوخاک آن حادثه المناک، امریکا به پیاده کردن طرح باقی ماندنش در کشور ما شروع کرد. باقی ماندن درازمدت امریکا در افغانستان برای اهداف منطقه‌ی‌اش بود و برای رسیدن به این اهداف به افغانستان به‌حیث یک پایگاه بزرگ ضرورت داشت. به عبارت دیگر، افغانستان برای امریکا هدف نه، بلکه وسیله تلقی می‌گردید. برای ماندن دراز مدت در افغانستان، امریکا ضرورت داشت تا دست به ایجاد پایگاه‌های نظامی و استخباراتی در این کشور بزند. برای ساختن پایگاه‌ها ضروری پنداشته می‌شد تا نه تنها جنگ در افغانستان وجود داشته باشد، بلکه روز به روز شدیدتر هم شود. در صورتی که در افغانستان جنگ نمی‌بود، اکمالات شباروزی اسلحه پیشرفته و ثقیل و اعمار تأسیسات بزرگ و مغلق به‌صورت طبیعی سولاتی را نزد مردم این کشور و ممالک همسایه و منطقه به‌وجود می‌آورد. بنا برین بعد از مقدمه‌چینی‌ها امریکا در سال ۲۰۰۴ عملاً به روشن ساختن آتش جنگ و انسجام و تقویت دوباره

سخن ماندگار

قوت ستون پنجم در نبود

کشف و استخبارات نظامی

بار دیگر حمله دو پولیس به جان هفت پولیس دیگر در ولایت قندهار، خیر غم‌انگیزی برای مردم افغانستان شده است. دو سرباز پولیس محلی، هفت همکار خود از جمله فرمانده خود را در ولسوالی میوند ولایت قندهار، به شهادت رسانده‌اند و دو تن این کشته‌شده‌گان توسط این حمله‌کننده‌گان سر بریده شده‌اند. قاتلان پس از این رویداد، به سمت طالبان فرار کرده‌اند و اکنون در کنار این گروه قرار دارند.

شنیدن چنین خبری برای مردم افغانستان تازه‌گی ندارد؛ اما تازه‌گی رویداد اخیر این است که سربازان نفوذی دشمن که به عنوان مارهای درون‌آستین عمل می‌کنند، فرصت آن را نیز یافته‌اند که سر برخی از این هفت نفر را ببرند. این خود می‌تواند عمق فاجعه را به نمایش بگذارد و سوال‌های زیادی را مطرح کند.

از گذشته، افراد نفوذی در قطار پولیس و ارتش، همکاران و هم‌صف‌های‌شان را به ضرب گلوله می‌کشتند و فرار می‌کردند. ادامه این‌گونه حملات موفق دشمن در میان ارتش و پولیس کشور، یک بار دیگر نشان می‌دهد که دشمن از رویه‌های مختلف می‌تواند وارد صفوف نیروهای امنیتی شود و در فرصت‌های گوناگون، سربازان و افسران کشور و نیروهای خارجی را هدف قرار دهد. اما تا هنوز دیده نشده که حکومت آن‌هایی را که سبب وارد شدن افراد نفوذی دشمن به ارگان‌های امنیتی شده‌اند، بازداشت و مجازات کرده باشد و اگر در موردی هم آن‌ها بازداشت شده باشند، به حمایت قدرتمندان دوباره رها شده‌اند. به این ترتیب، تا کنون خون ده‌ها سرباز شهید وطن به این طریق پامال شده است.

البته تنها عامل ورود سربازان دشمن به صف سربازان وطن، همکاری کسانی در داخل نهادهای امنیتی کشور نیست و دلایل دیگری هم می‌تواند سبب ورود نیروهای نفوذی باشد؛ از جمله ضعف سیستم جلب‌وجذب سربازان به نهادهای نظامی و نیز قومی‌سازی ارتش و پولیس زیر نام ملی‌سازی سبب شده است که دشمن نیروهای مورد نظر خود را وارد نهادهای امنیتی سازد. جدا از این، بسیار ممکن است که برخی از افرادی که بعدها به مهره‌های دشمن تبدیل شده‌اند، در ابتدا جزو آنان نبوده‌اند اما گذشت زمان و رویدادهای مختلف از جمله تهدید خانواده‌های‌شان از طرف دشمن و نیز برخی عوامل روحی و روانی دیگر، عامل پیوستن‌شان به دشمن و انجام چنین حملاتی شده باشد.

اما بر اساس آنچه در افغانستان تجربه شده، قریب به اتفاق این رویدادها، به طالبان و یا هم سازمان استخباراتی پاکستان ارتباط داشته است. در چنین حالتی، همان بحث حضور ستون پنجم در داخل نهادهای امنیتی کشور مطرح است که به گونه قدرتمند و برنامه‌ریزی‌شده کارهای‌شان را انجام می‌دهند. بنابراین برای جلوگیری از ادامه و تکرار چنین حرکت‌های مدحش، ایجاد می‌کند که دولت به فعال کردن نهادهای کشفی و استخباراتی وزارت‌های دفاع و داخله اقدام کند. تا جایی که دیده می‌شود، نهادهای استخباراتی در وزارت دفاع و داخله کشور، یا فعال نیستند و یا هم اگر هستند، به گونه غیر موثر حضور دارند و ممکن است که کارشان را به‌خوبی پیش نبرند.

اگر این ارگان‌ها به گونه معیاری و درست و با امکانات لازم، کارشان را به پیش ببرند و به کشف و ختناسازی طرح‌ها و عملیات‌های عوامل دشمن در صف پولیس و ارتش بپردازند، بدون شک از وقوع رویدادهای مشابه در آینده جلوگیری می‌شود و دشمن نمی‌تواند به ساده‌گی اهدافش را در داخل نهادهای امنیتی پیاده کند. خوب است که رهبران جدید نهادهای امنیتی کشور، با استفاده از فرصت، روی میکائیزم مواجهه با حملات درون‌صفی دشمن، کار کنند و مانع از پشت‌خنجر خوردن سربازان و افسران دلیر وطن شوند.

سایت دیفنس وان

قمار تریلیون دلاری اوپاما بر روی تسلیحات اتمی

چرا رییس جمهوری امریکا با زنگری چندین میلیارد دلاری در زرادخانه‌های اتمی را که خطرناک و گران است و به نظر نمی‌رسد که امریکا را امن‌تر کند، پیشنهاد داده است؟

باراک اوپاما، رییس جمهوری امریکا در نظر دارد تا پیشنهاد کاهش بودجه برای بسیاری از برنامه‌های فدرال را در پیشنهاد بودجه ۲۰۱۶ خود که روز دوشنبه به کنگره ارسال می‌کند، مطرح کند اما این اقدام شامل تسلیحات اتمی نمی‌شود. بلکه بر عکس، دولت اوپاما قصد دارد که وارد برنامه گسترش تسلیحات اتمی شود. این اشتباه هزینه‌بر و جدی است و برنامه‌ی است که مشارکت محدود تسلیحات اتمی برای امنیت امریکا را نقض می‌کند. طرح پرهزینه دولت امریکا برای بازسازی مجموع زرادخانه هسته‌ی امریکا از جمله شامل کلاهک‌ها، موشک‌ها، هواپیماها و زیر دریایی حامل آنها می‌شود. بر اساس برآورد دفتر بودجه کنگره، طرح‌های مذکور طی ۱۰ سال آینده ۳۴۸ میلیارد دلار هزینه خواهد داشت. هیات دفاع ملی که از سوی کنگره منصوب می‌شود، اعلام کرده است که هزینه تدابیر دولت امریکا برای تسلیحات اتمی طی ۳۰ سال می‌تواند بیش از یک تریلیون دلار شود. مالیات‌دهندگان امریکایی در ازای آن چه چیزی دریافت می‌کنند؟ هیچ چیز! تسلیحات اتمی هیچ کمک برای مقابله با تهدیدات واقعی یا مقابله با داعش در عراق و سوریه انجام نمی‌دهند و برای مقابله با تهدید حمله سایبری نیز سودمند نیستند. حال با در نظر گرفتن رفتار مشکل‌ساز ولادیمیر پوتین، رییس جمهوری روسیه، حقیقت این است که نیروی هسته‌ای امریکا حتی نتوانست جلوی ارتش روسیه را برای مداخله در اوکراین بگیرد. افزایش هزینه‌ها بر روی تسلیحات اتمی نیز نمی‌تواند آنها را عقب براند. نیروهای متعارف مذکور که امریکا و متحدانش در اختیار دارند، بیش از حد برای واکنش به هرگونه تجاوز روسیه کافی است و این در صورتی است که سیاست‌گذاران برای استفاده از آنها به اتفاق نظر برسند.

هدف این نیست که بگوییم تسلیحات هسته‌ی امریکا هیچ نقشی ایفا نمی‌کنند. مسوولیت آنها مقابله با حمله هسته‌ای بر علیه امریکا و یا متحدان ماست. ایالات متحده امروز حدود ۲۰۰۰ سلاح هسته‌ای مستقر شده و بیشتر از آن را به صورت ذخیره در اختیار دارد. توافق جدید استارت با

خسران کرده است. حتی تصمیم پوتین برای خاتمه برنامه همکاری برای کاهش مواد اتمی روسیه و اظهارات امریکایی‌ها مبنی بر اینکه روسیه پیمان نیروهای متوسط را نقض کرده است، رسیدن به چنین نتیجه‌ی را رد نمی‌کند. دولت اوپاما قصد دارد تا به جای اینکه کلاهک‌های کنونی را بازسازی کند، انواع جدیدی از کلاهک را توسعه و تولید کند. بار دیگر تاکید می‌کنیم که این هزینه‌ها نه تنها لازم نیست بلکه امنیت ملی امریکا را تضعیف می‌کند. ایالات متحده امریکا می‌تواند تا هر زمانی که لازم باشد، زرادخانه موثر و معتبری را با هزینه معقول در اختیار داشته باشد. اما هزینه بودجه بر روی انواع جدید کلاهک‌ها، تلاش‌ها برای توقف دستیابی سایر کشورها به چنین تسلیحاتی را تضعیف می‌کند. به جای اینکه این دارایی امنیت ملی را افزایش دهد، تسلیحات هسته‌ای هم‌اکنون به بزرگترین مسوولیت امنیتی امریکا تبدیل شده‌اند. خیلی دیر است که بخواهیم درخواست بودجه را اصلاح کنیم و متأسفانه بعید به نظر می‌رسد که کنگره تغییرات ملموسی بر روی آن انجام دهد. اما از آنجایی که ارزش محدود تسلیحات هسته‌ای روشن‌تر می‌شود، بودجه‌بندی هوشمندانه موجب کوچک‌شدن بودجه و سرمایه‌گذاری منطبق بر روی زرادخانه اتمی ما می‌شود.

روسیه، کلاهک‌های دوربرد دو کشور را تا سال ۲۰۱۸ به ۱۵۵۰ عدد کاهش می‌دهد. تاکنون ارتش امریکا به این نتیجه رسیده است که امریکا به بیش از ۱۰۰۰ کلاهک از این نوع نیاز ندارد. در حقیقت، ایالات متحده می‌تواند بازدارندگی کامل خود را حفظ کند، بدون اینکه نیازی به صرف هزینه‌های اضافی داشته باشد. هیچکدام از تهدیدات کنونی و یا تهدیدات ممکن در آینده مستلزم آن نیست که امریکا بیش از چند صد کلاهک در اختیار داشته باشد. دولت اوپاما در گام اول این مسیر باید مجموع زرادخانه اتمی خود را به ۱۰۰۰ سلاح کاهش دهد که شامل تسلیحات دور برد، کوتاه برد و نیز تسلیحات مستقر شده و ذخیره شده باشد. کاهش زرادخانه‌ی حجیم امریکا نه تنها باید ذخیره صدها میلیارد دلار از پول مالیات‌دهندگان شود، بلکه امنیت آنها را نیز تقویت کند. تسلیحات اتمی تنها تهدید برای حیات ایالات متحده است. با کاهش نقش آنها در امور جهانی، امنیت خودمان را افزایش می‌دهیم. خصوصاً اینکه کاهش ذخایر تسلیحات اتمی امریکا موجب می‌شود تا کشورهای همانند کره شمالی و چین نیز برنامه‌های اتمی خود را محدود کنند. همانطور که در گذشته دیدیم، کاهش ذخایر تسلیحاتی امریکا موجب می‌شود که روسیه نیز ذخایر خود را کاهش دهد؛ خصوصاً اینکه سقوط بهای جهانی نفت اقتصاد روسیه را دچار

اوپاما:

۹۹٫۹ درصد از مسلمانان همانند ما به دنبال نظم، صلح و سعادت هستند

رییس جمهوری امریکا در مصاحبه با شبکه خبری سی‌ان‌ان درباره داعش، نجات گروگان زن امریکایی، اقتصاد یونان و جنگ امریکا علیه تروریسم سخن گفت.

باراک اوپاما، رییس جمهوری امریکا در مصاحبه با فرید زکریا، مجری و تحلیلگر شبکه خبری سی‌ان‌ان موضع خود را نسبت به افراط‌گرایی توضیح داده و به این مساله پرداخت که امریکا در مقابل القاعده و داعش چه می‌کند.

اوپاما معتقد است تنها اقلیت کوچکی از مسلمانان عقاید سیاسی گروه‌های تروریستی را باور دارند و او در مقابله با تروریسم به تاکتیکی ویژه تحت عنوان «حمله حساب شده و دقیق» پایبند است که مانع مداخله گسترده نیروها می‌شود.

اوپاما گفت: مبارزات امریکا علیه تروریسم، جنگ علیه «اسلام افراطی» یا نوعی «جنگ مذهبی» نیست. چنین برچسب‌هایی به تلاش‌ها برای ریشه‌کن کردن ایدئولوژی‌های افراطی در جوامع مسلمانان لطمه می‌زند.

وی افزود: عواملی که در جوامع مسلمان برخی بخش‌های جهان رشد می‌کند، اسلام را تحریف کرده و باعث ایجاد پوچ‌گرایی، خشونت و تغییر اسلام می‌شود و آنها در کشورهای بسیاری در سراسر جهان لطمه به وجود می‌آورند.

اوپاما ادامه داد: اکثر مسلمانان این تفسیر از اسلام را رد کرده و حتی آن را به عنوان اسلام نمی‌شناسند.

وی معتقد است: ۹۹٫۹ درصد از مسلمانان همانند ما به دنبال نظم، صلح و سعادت هستند و حملات «حساب شده و دقیق» علیه تروریست‌ها کارآمدتر از مبارزات ایدئولوژیکی یا نظامی وسیع علیه آنها است چراکه به طور کلی این سازمان‌های تروریستی شکست خواهند خورد چون آنها اندیشه‌هایی را که برای مردم خوشایند باشد، ندارند.

اوپاما در ادامه این مصاحبه گفت: امریکا هر کار که بتواند انجام می‌دهد تا گروگان امریکایی را که در دست تروریست‌های داعش اسیر شده، نجات دهد.

اوپاما یک روز پس از آنکه دیگر خبرنگار ژاپنی به دست تروریست‌های داعش سر بریده شد، گفت: ما و متحدانمان از تمامی راه‌ها و ابزارهای موجود برای شناسایی محل اسارت یکی از امدادگران امریکایی که به دست تروریست‌های داعش افتاده، استفاده می‌کنیم.

این خانم ۲۶ ساله سال گذشته میلادی در حالی که با گروه‌های امدادگر در سوریه همکاری می‌کرد، اسیر شد. مقامات امریکایی خواسته‌اند که به خاطر نگرانی‌ها نسبت به امنیت این خانم، هویت وی شناسایی و فاش نشود.

اوپاما گفت: فیلم‌های مربوط به سر بردن گروگان‌ها توسط داعش را دیده‌ام. این اقدامات وحشتناک بخشی از دلایل امریکا برای حمله به داعش است.

رییس جمهوری امریکا همچنین در این مصاحبه به مساله یونان پرداخته و گفت: یونان به یک احیای قدرتمند اقتصادی دست نمی‌یابد مگر آنکه مقامات برنامه‌های ریاضتی را کاهش دهند.

اوپاما افزود: شما نمی‌توانید کشورهایی را که در بحبوحه رکود اقتصادی هستند، دائماً تحت فشار بگذارید. گاهی اوقات باید استراتژی‌ای اعمال شود تا آنها بدهی‌هایشان را پرداخت کرده و کسری بودجه خود را کاهش دهند.

وی ادامه داد: اقتصاد یونان به شدت نیازمند اصلاح است اما اعمال تغییراتی چشمگیر در اقتصادی بغرنج کار بسیار دشواری است.

رییس جمهوری امریکا گفت: اگر سطح استاندارد زندگی مردم ۲۵ درصد کاهش یابد، اعمال چنین تغییراتی بسیار دشوار است چراکه نهایتاً با گذر زمان سیستم سیاسی و جامعه نمی‌تواند آن را تحمل کند.

اوپاما ابراز امیدواری کرد که یونان در منطقه یورو بماند.

وی گفت: نگرانی وسیع‌تر مربوط به نرخ رشد اروپا است. آینده‌نگری مالی مهم است، اصلاحات ساختاری در برخی از این کشورها ضروری است اما آنچه که ما از تجربیات امریکا آموخته‌ایم این است که بهترین راه برای کاهش رکود اقتصادی و از بین بردن مشکلات مالی، رشد اقتصادی است.

اوپاما در رابطه با نقش امریکا در اوکراین نیز اذعان کرد، امریکا در تحولات فوریه سال ۲۰۱۴ میلادی در اوکراین که مقامات حامی غرب منصوب شده و به قدرت رسیدند، شرکت کرد.

وی افزود: پس از آنکه ما توافقی را برای انتقال قدرت در اوکراین میانجی‌گری کردیم، ولادیمیر پوتین، رییس جمهوری روسیه تصمیم گرفت تا نه به خاطر استراتژی بلکه در اصل به خاطر آنکه نفوذش را در پی اعتراضات و فرار ویکتور یانوکوویچ، رییس جمهوری پیشین اوکراین از دست داده بود، اقدامات کنونی را در کریمه و این کشور انجام دهد.

تلاش پاکستانی‌ها برای روابط نظامی-اقتصادی با روسیه

کند که همسایه شرقی و یکی از رقبای اصلی پاکستان است. یکی از مقام‌های ارشد ارتش پاکستان گفت: البته ما نگران هستیم. توازن قدرت به سمت هند در حال گردش است و این خوب نیست و این اقدام با کمک جهان غرب انجام می‌شود. به همین دلیل است که ما به دنبال بازارهای گوناگون هستیم چرا که برابر ارتش متعارف تنها راه برای برقراری صلح و امنیت است. تلاش‌های پاکستان برای برقراری روابط دوستانه با مسکو در شرایطی انجام می‌شود که روابط

میان غرب و روسیه همچنان رو به وخامت است و ممکن است روسیه به دنبال شریک جدیدی در آسیا باشد. پاکستانی‌ها همچنین نگران این مساله هستند که ارتش هند به سمت تسلط بر رقابت تسلیحات متعارف پیش برود. این نگرانی‌ها زمانی شدت گرفت که باراک اوپاما، رئیس جمهوری امریکا با نارتندرا مودی، نخست وزیر هند در دهلی نو دیدار کرد. رهبران دو کشور به دنبال تقویت همکاری‌ها در حوزه‌های انرژی و دفاعی هستند.

این اقدامات در شرایطی انجام می‌شود که رهبران پاکستانی نگران این مساله هستند که اتحاد سنتی آنها دچار فرسایش شود. در بیشتر دوران تاریخ، پاکستان یکی از متحدان امریکا بوده است، در حالی که روسیه روابط نزدیک‌تری با هند داشت و در جریان جنگ ۱۹۷۱ با پاکستان نیز از دهلی نو حمایت کرد. اما هم اکنون بیشتر نیروهای ناتو در افغانستان مانده‌اند و ارتش پاکستان در تلاش برای مقابله با شبه نظامیان افراطی در مرزهای غربی خود است. مقام‌های اسلام آباد نگران این مساله هستند که منافع منطقه‌ای امریکا به سمت هند گرایش پیدا

در شرایطی که امریکا به دنبال برقراری روابط نزدیکتر با هند است، پاکستان در همسایگی آن به دنبال دوستان جدید است. مقام‌های این کشور امیدوارند دوست خود را در روسیه بیابند و شراکت نوپایی را شکل دهند که نهایتاً ائتلاف تاریخی در جنوب آسیا را تغییر دهد. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، طی ماه‌های اخیر، ارتش و رهبران سیاسی پاکستان به مسکو نزدیک شده‌اند و در تلاش برای برقراری روابط گرم با کرملین هستند که از زمان جنگ سرد تیره شده است. در ماه نوامبر سرگئی شویگو، وزیر دفاع روسیه به اسلام آباد سفر کرد و یک سند همکاری نظامی با ژنرال‌های پاکستانی به امضا رساند.

پاکستان هم اکنون امیدوار است که بتواند طرح خرید ده‌ها هلی‌کوپتر Mi-۳۵ روسی را نهایی کند و همکاری ضد تروریستی و ضد مواد مخدر را با روس‌ها افزایش دهد. پاکستانی‌ها همچنین برای جبران کمبود انرژی خود به دنبال حمایت روس‌ها هستند.

بخش نخست

حقیقت
شگفت‌انگیز
درباره عطسه

لاریسا معمولاً نه فقط یک بار، نه دو بار، بلکه سه بار پشت سر هم عطسه می‌کند. به محض این‌که وارد موتر می‌شود، اگر هوای بیرون آفتابی باشد، عطسه‌اش می‌گیرد. پدرش هم همین‌طور است. وقتی یک ساجقِ نعنایی دهانش می‌اندازد هم وضع همین‌طور است.

لاریسا که ۳۰ سال دارد، تنها کسی نیست که این وضع را دارد. خیلی‌ها در زمان‌های خاص عطسه‌شان می‌گیرد، مثلاً بعد از ورزش کردن، برداشتن ابروی‌شان، زیر نور آفتاب و ...

در زیر به دلایل این‌که چرا در زمان‌های عجیب عطسه‌مان می‌گیرد، اشاره می‌کنیم.

۱- عطسه کردن از اعصاب‌تان شروع می‌شود. این را نیل کائو متخصص آلرژی و آسم در مرکز آسم و آلرژی گرین‌ویل می‌گوید. او این‌طور توضیح می‌دهد که سیستم عصبی همه افراد به یک طریق یک‌سان سیم‌کشی شده است اما پیام‌هایی که در طول این عصب‌ها حرکت می‌کنند، راه‌های متفاوتی برای رفت‌وآمد به مغز انتخاب می‌کنند و همین مسأله باعث می‌شود عادت عطسه کردن در افراد مختلف متفاوت باشد. او می‌گوید: «این انتقال عصب‌هاست که به مغزتان می‌گوید که چیزی در بینی شما هست که باید بیرون بیاید.»

۲- عطسه کردن از بدن‌تان محافظت می‌کند. دکتر کائو می‌گوید: «عطسه کردن بخش مهمی از فرایند ایمنی بدن است که کمک می‌کند سالم بمانید.» عطسه با پاک کردن بینی از باکتری‌ها و ویروس‌ها از بدن‌تان محافظت می‌کند. وقتی چیزی وارد بینی شما می‌شود یا با محرکی روبه‌رو می‌شوید که مرکز عطسه که در پایین ساقه مغز قرار گرفته است در مغزتان را تحریک می‌کند، پیام‌هایی سریعاً برای بستن گلو، چشم‌ها و دهان‌تان فرستاده می‌شود. سپس، عضلات سینۀ‌تان شدیداً منقبض می‌شوند و بعد عضلات گلوئی‌تان به سرعت باز و آزاد می‌شوند. در نتیجه این، هوا - به همراه بزاق و ماده مخاطی - با شدت از دهان و بینی‌تان بیرون می‌آید. و همین می‌شود که عطسه می‌کنید.

۳- عطسه سریع اتفاق می‌افتد. عطسه‌ها با سرعت ۱۶۱ کیلومتر در ساعت حرکت می‌کنند. یک عطسه می‌تواند ۱۰۰،۰۰۰ میکروپ را وارد هوا کند.

۴- برداشتن ابرو ممکن است موجب عطسه شود. برداشتن ابرو روی عصبی در صورت‌تان که مسیر بینی را تأمین می‌کند، اثر می‌گذارد. و در نتیجه عطسه می‌کنید.

۵- هیچ‌وقت در خواب عطسه نمی‌کنید. وقتی می‌خوابید، اعصاب عطسه هم می‌خوابند و این یعنی وقتی خوابید، معمولاً عطسه نمی‌کنید.

منبع:

www.seemorgh.com/health

بخش بیست‌ویکم

اندیشه‌های سیاسی در میان مسلمانان

عبدالحفیظ منصور

نیست که تحلیلی تجربی و واقع‌گرایانه از دوره‌های دولت خانواده‌گی به دست می‌دهد؛ کار عظیم او در اساس‌گذاری «علم عمران» است که به زبان امروزی «دانش توسعه» نامیده می‌شود. ابن خلدون به مذمت از خشونت و سخت‌گیری پادشاه می‌پردازد، او به مستندات دینی اکتفا نکرده، با دلایل عقلی زبان‌های آن را بازگو می‌دارد و دولت‌مردان را از آن برحذر می‌دارد. (ابن خلدون، ۱۳۷۹: ج ۱، ۳۶۱ و ۳۶۳ و ۵۵۷)

صاحب کتاب ارزشمند «مقدمه»، فرهنگ مردم را متأثر از قدرت دانسته، قوم محکوم را مقلد و دنباله‌رو حاکم وانمود می‌سازد (ابن خلدون، ۱۳۷۹: ج ۱، ۵۲ و ۲۸۱). فراتر از آن، شیوه تولید را در خلق عادات و رسوم گوناگون موثر می‌شمارد و می‌گوید: «تفاوت عادات و رسوم شیوه زنده‌گانی ملت‌ها، در نتیجه اختلافی است که در شیوه معاش (اقتصاد) خود پیش می‌گیرند، چه اجتماع ایشان تنها برای تعاون و همکاری در راه به‌دست آوردن وسایل معاش است.» (ابن خلدون، ۱۳۷۹: ج ۱، ۲۲۵).

در اندیشه سیاسی ابن خلدون، استیلا و تغلب یک اصل شناخته شده است، نه تنها مشروعیت‌بخش می‌باشد، بلکه فقدان آن می‌تواند مشروعیت زمامدار را زیر سؤال قرار دهد. افزون بر آن، در نظام سیاسی مطلوبی که ابن خلدون ترسیم می‌کند، استخلاف‌گونه وراثت را چنین بیان می‌دارد: «حقیقت امامت برای آن است که امام در مصالح دین و دنیای مردم درنگرد؛ او ولی آنان است و چون در دوران زنده‌گی خویش مصالح ایشان را مورد توجه قرار می‌دهد، لازم می‌آید که پس از مرگ به حال ایشان درنگرد و پس از خود کسی را برای ایشان تعیین کند.» (ابن خلدون ۱۳۷۵: ج ۱، ۴۰۲-۴۰۳)

ابن خلدون در جایی دیگر توضیح می‌دهد و می‌نویسد: «امام به‌طور مطلق در تعیین جانشین خود دور از تهمت، شک و گمان است، به‌خصوص وقتی موجبی وجود داشته باشد که در آن مصلحت یا بی‌می باشد، آنوقت شک در این‌باره به کلی منتفی می‌شود.»

ابن خلدون هم‌زمان با ماکیاولی می‌زیست. این دو دانشمند به قدرت نگاه واقع‌بینانه داشتند، اما ابن خلدون زبان‌های بیدارگری و خشونت را بازگو داشت و برای تمدید حکم‌روایی، عدالت را لازمی دانست؛ در حالی که ماکیاولی برای حفظ قدرت، دست زمامدار را باز نگه داشت. ابن خلدون از قدرت زاده‌عصبیت حرف زد، ماکیاولی به قدرت ناشی از توانایی نخبه‌های سیاسی متمایل بود. ابن خلدون دولت‌ها را دارای عمر طبیعی و در فرجام، محکوم به مرگ و زوال دانست. ماکیاولی در این‌باره حرفی به زبان نیاورد. او توانایی دولت را متناسب با توانایی مردم حساب کرد و زمامدار را برای رفاه، آسایش و توان‌گری مردم ملزم شمرد.

است؛ نتایجی که طبایع بشر بدان‌ها وابسته و آرزومند است، مانند کسب ثروت و به یادگار گذاشتن آثار جاوید... او مالیات و مستمری‌ها را تنظیم می‌کند، در محاسبه هزینه‌ها میانه‌رو است، اما در همان زمان به احداث بناهای عظیم و کاخ‌ها می‌پردازد، نسبت به خانواده و حامیان خود بخشنده و گشاده‌دست و به منظور تأثیر بر متحدان و نهادن ترس در قلوب دشمنان، حقوق سپاهیان خود را به‌طور منظم و کامل پرداخت می‌کند... در مرحله چهارم، رئیس دولت به آنچه گذشته‌گان وی پایه‌گذاری کردند، قانع می‌شود و با پادشاهان همانند

ابن خلدون بررسی‌یی موشکافانه از فرهنگ حکومت‌گران به‌دست می‌دهد که توان تحلیل دقیق او را به اثبات می‌رساند. او معتقد است که دولت در چهار نسل، پنج مرحله را پشت سر می‌گذارد. مرحله‌ها عبارت‌اند از «غلبه، ایجاد، اوج، افول و سقوط». در نسل دوم به‌صورت معمول، خودکامه‌گی رونما می‌گردد و بیشترین قدرت به‌دست می‌آید. ابن خلدون در شرح این مراحل می‌گوید:

«مرحله نخستین، دوران پیروزی به‌هدف طلب و چیره‌گی بر موانع و استیلا یافتن بر کشور است. در این مرحله، خدایگان

خویش راه مسالمت‌جویی پیش می‌گیرد و در آداب، رسوم و شیوه سلطنت، به تقلید از پیشینیان می‌پردازد... به بهترین وجهی که می‌تواند... مرحله پنجم، دوران اسراف و تبذیر است و رئیس دولت در این مرحله آنچه را که پیشینیان او گرد آورده‌اند، در راه شهوت‌رانی و لذایذ نفسانی و بذل و بخشش بر خواص و ندیمان خویش در محفل‌ها و مجالس عیش تلف می‌کند و یاران و همراهان نابه‌کاری برمی‌گزیند... در حالی که نسبت به بزرگان و عناصر شایسته قوم خویش و هواخواهان قبلی خود بدی روا می‌دارد و هم به سبب اسراف، وضع لشکر رو به خرابی می‌رود... در این مرحله، طبیعت فرسوده‌گی و پیری به دولت راه می‌یابد... تا آن‌که سرانجام منقرض می‌گردد.» (ابن خلدون، ۱۳۷۹: ج ۱، ۳۳۶-۳۳۳)

دولت در به‌دست آوردن مجد و سروری و خراج‌ستانی و دفاع از سرزمین و نگهبانی و حمایت از آن، پیشوا و مقتدای قوم خویش می‌باشد... مرحله دوم، دوران خودکامه‌گی و تسلط یافتن بر قبیله خویش و مهار کردن آنان از دست‌درازی به مشارکت و مساهمت در امر کشورداری است و خدایگان دولت در این مرحله به برگزیدن رجال و گرفتن موالی و دست‌پرورده‌گان همت می‌گمارد و بر عده این گروه می‌افزاید، تا میدان را برای اهل عصبیت و عشیره خویش، آنان که در نسب وی هم‌سهم و در بهره‌برداری از ملک، شریک و انباز وی باشند، تنگ کند... تا سرانجام زمام فرمان‌روایی در کف او قرار گیرد و حاکمیت در خاندان او پایدار شود و خود کامگی به وی منحصر گردد... مرحله سوم دوران آسوده‌گی و آرامش خدایگان دولت برای برخورداران و به‌دست آوردن نتایج و ثمرات پادشاهی

وقتی که بیروین اعتصامی «سیمی» بهبهانی» را بوسید

۱۳۱۴ حجاب داشته. سیمین دانشور که پروین را در کتابخانه دانشسرای عالی ملاقات کرده است، او را با حجاب دیده. اما تصاویری که دو ماه بعد از ماجرای کشف حجاب عمومی، به صورت عکس از پروین ثبت شده، او را با کلاه و پالتو و بدون حجاب روسری نشان می‌دهد. آخرین تصویر او یعنی دو ماه قبل از وفات با روسری ثبت شده است. شعر معروف او با عنوان «گنج عفت» نیز در همین ارتباط سروده شده است.

به زعم نگارنده، واقعیت این است که نوع نگاه پروین به زن در جامعه آن روز متفاوت از سایرینی چون دهخدا و میرزاده عشقی و ایرج میرزا است که حجاب را یکسره مذموم می‌دانستند و آن را همچون نکبتی برای زن می‌خواندند. پروین فراتر از مسأله حجاب به حقوق زنان می‌اندیشید و بی پروایی‌اش را در ابیات شعرش نمایان می‌کرد: «از چه نسوان از حقوق خویشتن بی‌بهره‌اند؟...» به زبان آوردن این سخن در آن روزگار که زن در سیطره حرمسرا و اندرونی گرفتار بود، نشان از تهور روح پروین دارد. اندیشه او این بود که ظلم و جور رواداشته بر زن ایرانی را باید از ریشه نابود کرد تا بتوان زن را به جایگاه رفیع خودش برگرداند و این امر با کشف حجاب میسر نمی‌شود.

مرگ زودسال و نابهنگام پروین اعتصامی بر اثر بیماری حصبه، جامعه ادبی و شعردوست ایرانی را بسیار متأثر کرد. افسوس و دریغ از دست دادن آن جان پرسودا، برای همیشه در دل دوستدارانش باقی ماند.

پژوهشی که به صورت کتاب توسط نصرالله حدادی تألیف و منتشر شده، به صورت دقیق و مبتنی بر اسناد باقی‌مانده از دوران زنده‌گی پروین اعتصامی انجام شده است. در کنار همه آثاری که درباره شاعر پرتوان و خوش قریحه ایران نوشته شده، این کتاب اثری ارزشمند است و خواننده را به هزارتوهای پنهان زنده‌گی پروین راهنمایی می‌کند.

گرفته شده از:

www.seemorgh.com

روایت پروین اعتصامی

روزی گذشت پادشهی از گذرگهی
فریاد شوق بر سر هر کوی و بام خاست

پرسید زان میانه یکی کودک یتیم
کاین تابناک چیست که بر تاج پادشاست

آن یک جواب داد چه دانیم ما که چیست
پیداست آن قدر که متاعی گرانبهاست

نزدیک رفت پیرزنی کوزپشت و گفت
این اشک دیده من و خون دل شماست

ما را به رخت و چوب شبانی فریفته است
این گرگ سالهاست که با گله آشناست

آن پارسا که ده خرد و ملک رهن است
آن پادشا که مال رعیت خورد گداست

بر قطره سرشک یتیمان نظاره کن
تا بنگری که روشنی گوهر از کجاست

پروین به کجروان، سخن از راستی چه سود
کو آن چنان کسی که نرنجد ز حرف راست

شنیده‌اید که آسایش بزرگان چیست
برای خاطر بی‌چاره‌گان نیاسودن

به کاخ دهر که آرایش است بنیادش
مقیم گشتن و دامان خون نیالودن

همی ز عادت و کردار زشت کم کردن
هماره بر صفت و خوی نیک افزودن

ز بهر بیهده، از راستی بری نشدن
برای خدمت تن روح را نفرسودن

رهی که گم‌رهش در پی است نسپرد
دری که فتنه‌اش اندر پس است نگشودن

می‌خواندند. نویسنده در بخشی از کتاب، نقبی می‌زند به روابط اجتماعی پروین و مرادوات او. در این زمینه مرور خاطره دیدار بانوی غزل ایران، سیمین بهبهانی با پروین اعتصامی خالی از لطف نیست. سیمین در ۱۳ سالگی با پروین ملاقات کرد و اولین شعر خودش را برای او خواند. پروین او را بوسید و برایش آرزوی توفیق کرد. پروین با مادر سیمین، خانم فخری عظمی که در آن دوره شیرزن فعالیت‌های اجتماعی بود، رابطه‌ی دوستانه داشت؛ به طوری که در برپایی کانون بانوان ایران به دست فخری عظمی، پروین نیز یکی از اعضای اصلی هیأت موسس بود. بعدها سیمین بهبهانی در مقاله‌ی با نام «پروین؛ شاعر احساس و عاطفه» به طور دقیق در این باره نوشت.

پروین اما در کانون بانوان ایران خیلی دوام نیاورد. از دلایل این امر، یکی هم حکومتی بودن این تشکل بود که به طور مستقیم زیر نظر دختران شاه اداره می‌شد. با این‌که پروین جزو اولین زنانی بود که کشف حجاب کرد و چادر و روبنده و روسری را کنار گذاشت و حتا پهلوی اول را به‌خاطر این کار ستود، اما نارضایتی‌اش از اوضاع اجتماعی و وضعیت زنان، همواره هویدا بود و با روح حساسی که داشت نتوانست در آن جمع رسمی و دولتی باقی بماند.

درباره حجاب پروین اعتصامی نظرات ناموافق زیادی هست. سعید نفیسی می‌نویسد که پروین در سال ۱۳۱۴

مشهور دیگر همچون رابعه، قره‌العین و حیران مستوره پیدا کرده بود و چه‌بسا از آن‌ها پیشی گرفته بود. انتشار مجموعه شعرش در سال ۱۳۱۴ گویای این مطلب است.

با وجود اتهام به گوشه‌گیری و انزوی پروین در منابع مختلف، او اما چندان هم خلوت‌گزیده نبود و در آن روزگار که زنان هنوز به طور مشهود، پا به عرصه کار و پیکار اجتماعی نگذاشته بودند، کار می‌کرد. به این شکل که در چهارم خرداد ۱۳۱۵

پروین به عنوان کتابدار در کتابخانه دانشسرای عالی در تهران مشغول به کار شد. با حقوق ماهی ۵۰۰ ریال. ساعت کار او تا ده شب بود، آن‌هم در کشاکش دوران کشف حجاب رضاخانی که تردد زنان در سطح شهر با فراغ بال صورت نمی‌گرفت. دختر اعتصام‌الملک را برادرش هنگام بازگشت از محل کار مشایعت می‌کرد. این زمان، دیگر پروین در شعر بالیده بود و محافل ادبی و هنری اشعارش را می‌شنیدند و

پروین به عنوان کتابدار در کتابخانه دانشسرای عالی در تهران مشغول به کار شد. با حقوق ماهی ۵۰۰ ریال. ساعت کار او تا ده شب بود، آن‌هم در کشاکش دوران کشف حجاب رضاخانی که تردد زنان در سطح شهر با فراغ بال صورت نمی‌گرفت. دختر اعتصام‌الملک را برادرش هنگام بازگشت از محل کار مشایعت می‌کرد. این زمان، دیگر پروین در شعر بالیده بود و محافل ادبی و هنری اشعارش را می‌شنیدند و

پروین به عنوان کتابدار در کتابخانه دانشسرای عالی در تهران مشغول به کار شد. با حقوق ماهی ۵۰۰ ریال. ساعت کار او تا ده شب بود، آن‌هم در کشاکش دوران کشف حجاب رضاخانی که تردد زنان در سطح شهر با فراغ بال صورت نمی‌گرفت. دختر اعتصام‌الملک را برادرش هنگام بازگشت از محل کار مشایعت می‌کرد. این زمان، دیگر پروین در شعر بالیده بود و محافل ادبی و هنری اشعارش را می‌شنیدند و

پروین به عنوان کتابدار در کتابخانه دانشسرای عالی در تهران مشغول به کار شد. با حقوق ماهی ۵۰۰ ریال. ساعت کار او تا ده شب بود، آن‌هم در کشاکش دوران کشف حجاب رضاخانی که تردد زنان در سطح شهر با فراغ بال صورت نمی‌گرفت. دختر اعتصام‌الملک را برادرش هنگام بازگشت از محل کار مشایعت می‌کرد. این زمان، دیگر پروین در شعر بالیده بود و محافل ادبی و هنری اشعارش را می‌شنیدند و

آن روزها که هنوز مدرنیسمی در کار نبود و همه در فکر حفظ سنت و روغن‌کاری لولاهای آن بودند، برآمدن یک زن از میان ابیات شعر، پدیده‌ی غیرمعمولی بود. کسی هم نمی‌دانست دخترکی که زیر دست پدرش، انگلیسی و عربی و ادبیات فارسی می‌آموزد، یک‌روز یکی از بزرگ‌ترین شاعران زن پارسی لقب خواهد گرفت. شاید همان موقع دخترکان دیگری هم بودند که کلمه می‌توانست از خطوط دل‌شان بیرون بزند، اما پدری مانند یوسف اعتصامی که شاعر و مترجم و اهل ذوق و ادب باشد، نداشتند.

از آن‌زمان، یک قرن گذشته و هزاران کلمه بیشتر از کلمات خود پروین، درباره‌اش نوشته شده و مدح اشعارش را گفته‌اند. از او و زنده‌گی‌اش گفته‌اند و جهان شعرش را بازخوانی کرده‌اند. هرچند در این نوشته‌ها، همیشه صداقت و درست‌گویی رعایت نشده و گاهی ابعاد مختلف زنده‌گی این شاعر محبوب به بی‌راهه رفته است.

در آخرین اثری که زنده‌گی پروین اعتصامی را زیر ذره‌بین برده، با عنوان «زنده‌گی و زمانه پروین اعتصامی» نصرالله حدادی تمام هم و کوشش خود را برای زدودن ناراست‌هایی که خواسته یا ناخواسته درباره پروین روایت شده‌اند، به کار گرفته است. وی به گفته خود، تقریباً تمام منابع موجود در این زمینه را کاویده و در کتابش با نام «زنده‌گی و زمانه پروین اعتصامی» سره را از ناسره بازشناخته است. جایگاه بی‌مانند پروین اعتصامی در شعر فارسی به‌گونه‌ی است که سطوح مختلف جامعه فارسی‌زبان، او و شعرش را می‌شناسند و از او ابیاتی را به یادگار در ذهن دارند. در برخی منابع، نام اصلی او پروین و نام دیگرش رخشنده ذکر شده. نویسنده کتاب «زنده‌گی و زمانه پروین اعتصامی» معتقد است که این اشتباهی محض است و نام اصلی او پروین است و در خانه رخشنده صدایش می‌کردند.

رخشنده که بعدها مردم او را با نام پروین شناختند و به خاطر سپردند، هنوز خیلی کودک بود که به همراه خانواده زادگاهش را ترک کرد و راهی محله سرچشمه تهران شد. این مهاجرت به دلیل انتخاب پدرش به عنوان نماینده مردم تبریز در مجلس شورای ملی آن دوره بود.

پروین از همان کودکی، ذوق و تمایل خود را به شعر نشان داد. دوران تحصیل او در مدرسه «ایران بیت آل» یا همان «انائیه امریکایی» در سال ۱۳۰۳ با موفقیت تمام شد. شکوه نقطه پایان این دوره خطابه‌ی بود که پروین در جشن فارغ‌التحصیلی با عنوان «خطابه زن و تاریخ» ایراد کرد. این خطابه نشان از آن داشت که پروین برای شعر خود رسالتی قایل است و به دنبال ایفای نقش خود و دیگران برای احقاق حقوق زن ایرانی است. اشعار متعددی از پروین درباره زن ایرانی و وضعیت او در دست است.

بعد از آن پروین، دختر جوان پرمهر و عطوفتی که با شعرهایش در جمع شعردوستان مدرسه ظاهر می‌شد، معلم مدرسه‌ی شد که در آن درس خوانده بود. این دوره کوتاه بود و بعد از آن، پروین و پدر فاضل سفرهای خود را آغاز کردند؛ سفرهایی که یک برش موثر در زنده‌گی پروین به شمار می‌روند و برای او آشنایی با چهره‌های ادبی و تجربیات جدید را به‌همراه داشتند. مهم‌ترین این افراد، خانم سرور مهکامه محمص، شاعر و رییس دبیرستان دخترانه رشت بود. دوستی او و پروین تا پایان عمر کوتاه پروین ادامه داشت و نامه‌هایی چند نیز که بین آن‌ها رد و بدل شده است، تا امروز باقی‌مانده. شاید تنها در خطوط این نامه‌هاست که پروین از منویات و مکنونات قلبی‌اش پرده برمی‌دارد. وگرنه شخصیت او طوری نبود که در محافل گوناگون سفره دل بگشاید و از آن‌چه بر او رفته سخن بگوید.

ذوق و قریحه شاعر از ابتدای کودکی در مسیر رشد و تعالی بود؛ به طوری که در جوانی، او با تأثیر اشعارش جای خود را در میان زنان شاعر

هشت وزیر جدید به کار آغاز کردند دو تیمی که یک تیم نشد

هشت تن از وزیران کابینه حکومت وحدت ملی که از سوی مجلس نماینده‌گان رای اعتماد گرفته بودند، روز دوشنبه رسماً به کار آغاز کردند. این در حالی است که هدفه وزارت خانه دیگر هنوز هم توسط سرپرست ها اداره می شوند.

نورالحق علومی وزیر امور داخله، صلاح الدین ربانی وزیر امور خارجه، اکلیل حکیمی وزیر مالیه، داوودشاه صبا وزیر معادن، سید حسین عالمی بلخی وزیر عودت مهاجرین، فیروزالدین فیروز وزیر صحت عامه، نصیر احمد درانی وزیر احیا و انکشاف دهات و فیض محمد عثمانی وزیر حج و اوقاف، هشت وزیری اند که روز یک شنبه در ارگ ریاست جمهوری سوگند وفاداری یاد کردند و روز دوشنبه به کار آغاز کردند.

همچنان رحمت‌الله نبیل رییس عمومی امنیت ملی نیز روز گذشته رسماً به کارش در این ریاست آغاز کرد. دو تیمی که یک تیم نشدند!

اما نکته قابل توجه در معرفی نامزد وزرا این بود که آنان توسط رهبران تیم انتخاباتی شان به کارمندان وزارت‌خانه‌های مربوط معرفی شدند. رهبران دو تیم انتخاباتی شامل در دولت وحدت ملی (اصلاحات و همگرایی و تحول و تداوم) هر کدام وزرای مربوط خویش را به وزارت‌خانه‌ها معرفی کردند.

صلاح‌الدین ربانی وزیر خارجه، نورالحق علومی وزیر داخله، عالمی بلخی وزیر مهاجرین، انجنیر درانی وزیر انکشاف دهات، از سوی داکتر عبدالله و معاونانش معرفی گردیدند.

قانون رسانه‌های همگانی...

سال‌های گذشته گفته می‌شود به خطر مواجه می‌شود. آقای خلوتگر تأکید می‌کند: دولت افغانستان از چند سال بدین سو در تلاش بوده تا رسانه‌ها را کنترل کند که تصویب این قانون توسط مجلس دولت را به این خواسته‌اش نزدیک می‌سازد.

او می‌افزاید که طرح تعدیل این قانون مخالف اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق جهانی حقوقی سیاسی و مدنی است که افغانستان هر دو اعلامیه را امضا کرده است.

آقای خلوتگر تصویب طرح تعدیل قانون رسانه‌های افغانستان را خلاف ماده ۳۴ قانون اساسی خوانده از رییس جمهوری می‌خواهد تا با استفاده از صلاحیت‌های قانون و وظیفه‌ی‌اش این قانون را به دادگاه عالی راجع سازد و آن را توشیح کند.

در این حال، فهیم دشتی رییس اجرائیه‌ی اتحادیه ملی ژورنالیستان افغانستان می‌گوید: تعدیلاتی که در پیوند به سه ماده قانون رسانه‌های افغانستان تصویب شده است برای خبرنگاران و رسانه‌ها خطر آفرین است.

آقای دشتی می‌افزاید: «این طرح تمام قدرت فشار

وزیر داخله اولویت...

به مردم وعده سپرد که جهت برگزاری یک انتخابات شفاف پارلمانی، روند توزیع تذکره‌های برقی را سرعت می‌بخشد.

جنرال علومی گفت، توزیع بسیار زود هنگام تذکره‌های برقی، مسلکی سازی پولیس حساب‌دهی شفاف از بودجه اختصاص داده شده به وزارت امور داخله، از اولویت‌های کاری ما است.

او با تأکید بر ایجاد هم‌آهنگی میان وزارت داخله و سایر نهادهای امنیتی گفت، ایجاد هم‌آهنگی میان وزارت داخله و سایر نهادهای امنیتی ما را در تأمین امنیت و کشف جرایم کمک می‌کند و باید این بخش تقویت شود.

جنرال علومی بر ایجاد هم‌آهنگی میان وزارت داخله و نهادهای عدلی و قضای نیز تأکید کرد.

وزیر داخله از آوردن اصلاحات بنیادی در این وزارت خبر داده گفت، مسلکی سازی پولیس و سیاسی نبودن پولیس یکی از اهداف اساسی ما خواهد بود.

علومی از نبود رابطه خوب میان مردم و پولیس ابراز تاسف کرده و وعده سپرد که در راستای تقویت رابطه خوب میان مردم و پولیس تلاش بسیاری کند.

او تأکید کرد: «دیگر در افغانستان شهروند درجه دوم نخواهیم داشت؛ من در گزینش کدرهای مسلکی سیاست‌های مشخصی دارم و در گزینش افراد شایسته بدون در نظر داشت قوم، زبان، سمت و مذهب عمل خواهم کرد.»

مردان افغانستان دیدگاه...

به آن‌ها به عنوان موجودات مصرفی و غیر مولد نگاه شود. زیرا بر اساس سنت‌های افغانی تنها مردانند که کار می‌کنند و معاش دارند، ولی کار زنان نه مزدی دارد و نه ارزشی به آن قایل می‌شوند.

مسوولان کمیسیون مستقل حقوق بشر نیز تأکید

اکلیل حکیمی وزیر مالیه، داکتر داوود شاه صبا وزیر معادن، رحمت‌الله نبیل رییس امنیت ملی، داکتر فیروز وزیر صحت عامه، توسط احمدضیا مسعود نماینده فوق العاده رییس‌جمهور و معاونان رییس‌جمهور معرفی شدند.

این کار می‌رساند که دو تیم انتخاباتی تا اکنون به یک تیم سیاسی واحد در درون دولت تبدیل نشده‌اند.

رهبران دو تیم با در نظر داشت حساسیت مسأله، لازم بود افراد تیم مقابل را برای معرفی نامزدوزرا تنظیم می‌کردند.

رهبران دولت وحدت ملی هنگام امضای توافق نامه تشکیل دولت وحدت ملی تأکید کردند که آنان پس از این در قالب یک تیم سیاسی در دولت کار خواهند کرد.

نام دو تیم تیم سیاسی را از اصلاحات و همگرایی و تحول و تداوم، به یک تیم «اصلاحات و تحول» تغییر دادند؛ اما با گذشت بیشتر از چهار ماه از تشکیل دولت وحدت ملی، به نظر می‌رسد این دو تیم نتوانستند با هم یکجا شوند.

رسانه‌ی افغانستان طرح تعدیل قانون را آماده ساخت و با شتاب به مجلس فرستاد و با بی شرمی برای تصویب آن در مجلس لابی کرد.

آقای رادفر می‌گوید: جامعه رسانه‌ی افغانستان تلاش می‌کند تا این قانون توشیح نشود و کمیسیون بررسی تخلفات رسانه‌ی از سلطه وزارت اطلاعات و فرهنگ بیرون آورده خواهد شد.

درماده چهل و چهار این قانون گفته شده است که درکنار کمیسیون رسانه‌های همگانی کمیسیون تخطی رسانه‌ها نیز ایجاد خواهد شد و رییس این کمیسیون وزیر اطلاعات و فرهنگ خواهد بود.

قانون رسانه‌های همگانی که درپنجاه و چهار ماده چهار سال پیش نیز به تصویب رسیده بود که وزارت اطلاعات و فرهنگ سه مورد این قانون را درماده‌های چهل و دو و چهل و سه با برخی تعدیلات دوباره برای تصویب به مجلس نماینده‌گان فرستاد.

قانون رسانه‌های همگانی کشور سال گذشته از طرف سناتوران رد شد که برای بررسی بیشتر این قانون کمیسیون مشترکی از طرف هر دو مجلس گماشته شد که این کمیسیون هم نتوانست به این معضل نقطه پایان بگذارد.

به دلیل نبود ارقام دقیق نفوس تصویب نشده؛ بنابراین باید هرچه زودتر کار عملی توزیع تذکره‌های برقی آغاز شود.

نجرابی، از حکومت وحدت ملی خواست تا در راستای برگزاری انتخابات پارلمانی، شوراهای ولسوالی و تدویر لویه جرگه تلاش جدی کند.

رییس کمیسیون دفاعی مجلس، از تمامی وزیران خواست تا به وعده‌هایی که در پارلمان افغانستان به مردم سپرده اند، عمل کرده و صادق باشند.

وزیر داخله در حالی به کارش در این وزارت آغاز می‌کند که پولیس چالش‌های جدی در پیش روی دارد. از جمله حملات خودی بر نیروهای خارجی و نیروهای امنیتی کشور یکی از بزرگترین معضل در درون نیروهای امنیتی می‌باشد.

همین دیروز، شماری از افراد پولیس در ولایت کندهار توسط افراد نفوذی طالبان در صفوف پولیس کشته شدند.

هشت وزیر جدید کابینه حکومت وحدت ملی، روز یک‌شنبه هفته جاری در کاخ ریاست‌جمهوری و در حضور رییس‌جمهور و رییس‌اجرائی سوگند وفاداری یاد کردند.

مجلس نماینده‌گان چهار شنبه هفته گذشته، به هشت نامزدوزیر و نامزد رییس امنیت ملی رای اعتماد دادند. با آغاز کار این وزیران، سرپرستی در هشت وزارت‌خانه و ریاست‌عمومی امنیت ملی کشور پایان یافت.

فرد به زن یعنی شوهرش است.» سازمان حقوق بشر و دموکراسی از حکومت افغانستان خواسته است تا تمام مدارس و مساجد، ثبت و راجستر وزارت حج و اوقاف شوند و محتوای وعظ و خطابه ملاها زیر نظر این وزارت قرار داشته باشد.

متعهد به منافع ملی هستیم...

وزارت امور خارجه ارتقای منافع ملی کشور می‌باشد و تعهد آنان نیز فقط در راستای منافع ملی کشور می‌باشد و بس.

وزیر امور خارجه تصریح کرد: «اما زمانی که از تعهد در عرصه کاری‌مان به خصوص در وزارت امور خارجه صحبت می‌کنیم منظورمان هرگز تعهد به کدام جریان سیاسی یا گروه سیاسی خاص نیست تعهد ما به حیث مسوولان و کارمندان وزارت خارجه امور خارجه باید به کشورمان، به مردم مان، تعهدمان به ارزش‌های دینی، منافع ملی و تعهد به صداقت کاری‌مان باشد و همین روحیه را در وزارت امور خارجه تقویت کنیم.»

داکتر عبدالله رییس اجرائی کشور در این مراسم گفت که شورای ملی و ارگان‌های مربوط دیگر نیز مسوولیت دارند تا در راستای تقویت سیاست خارجی این کشور تلاش نمایند.

او گفت: «سیاست خارجی کشور گفته شده که همین راه پر خم و پیچ نسبتاً هموار شده، فکر می‌کنم که بسیار راه پر خم و پیچ و راه پر فراز و نشیب است و در پیش برد اهداف سیاست خارجی مسوولیت وزارت امور خارجه یک مسوولیت کلیدی است، رهبری حکومت وحدت ملی در راس رییس‌جمهور جمهوری اسلامی افغانستان محمد اشرف غنی و همه ما با حمایت پارلمان سیاست خارجی افغانستان را یک مرحله فراتر از آنچه قرار گرفته قرار خواهند داد.»

آقای عبدالله همچنان گفت که در سیزده سال گذشته در بخش سیاست خارجی افغانستان کارهای زیادی صورت گرفته است، اما به گفته وی وزارت خارجه این کشور مکلف است تا با کشورهای منطقه و جهان به خصوص با کشورهای اسلامی روابطش را بیشتر سازد.

حل معمای قدرت...

را قبول کن.» من، هی پیشنهاد می‌دادم، برنامه می‌گفتم و اصرار می‌کردم. گبی نبود که نگفته باشم و آن هم بدون هیچ چشم داشتی و از قلمب برای سلامتی کشورم.

اکنون، وقتی پس از یک دهه، می‌بینم آن گفته‌های آقای کرزی شاید مصداق خوبی از سیاست‌ورزی در این ویرانه خانه ما بود که به قول معروف در حیطه فکری آرمان‌گرایانه ما نمی‌گنجید و منطبق پیدا نمی‌کرد.

امروزه فضای سیاسی پس از کرزی ظاهراً به نظر متفاوت می‌آید، گرچه تاهنوز راه و رسم روشنی ندارد و در خم و پیچ لایه‌های پیچ در پیچ گیر کرده است و تا دیر زمانی هم به همین منوال سپری خواهد شد. خداوند مردم ما را دل بزرگی اعطا نماید تا از خبط و خطاهایی گذشت کنند و به قول حافظ: «بین تا چه زاید، شب آستن است.»

ولی آنچه خط قرمز و مرز غیر قابل برگشت است، تغییر اساسی قاعده بازی سیاست درکشور یعنی اصلاحات در قانون و تغییر نظام سیاسی تا رسیدن به حقوق انسانی، حق شهروندی... می‌باشد.

اصولاً منطق ایجاد دولت وحدت ملی و ماهیت تفاهمنامه نیز بر همین یک اصل استوار است. شمارش تعدد وزرا و روسا در یک چوکات بازی بی‌قاعده و بی‌قانون، چون مثل معروف «در یخ نوشته کردن و در آفتاب گذاشتن» می‌ماند که هر آن آب می‌شود و نا پدید.

استراتژی جمع بزرگ نخبه‌گان افغانستان طی فعالیت‌های چند ساله تحت لوای اجندای ملی دقیقاً برای همین ملحوظ طراحی گردیده بود، طرح تشکیل دولت وحدت ملی به اساس همین منظومه سیاسی پیشنهاد شده بود و امروز نیز منطق مبارزات پیش روی ما را رسیدن به همین اهداف عالیه و سیاست انسانی شکل می‌دهد.

این‌که تا چه پیمان مسوولان حکومتی پایبند عملی ساختن تفاهمنامه می‌باشند و چه‌گونه، باید دید اما نباید انتظار کشید، زیرا حکومت در کل به صد بند، بند است، تا هنوز در قاعده بازی سیاست تغییری نیست و چون آبکی است هر آن می‌تواند دوباره سرچایش بر گردد و سرنوشت کل مبارزات و معادلات را برهم زند.

برهمنه نیروهای همفکر و همسو است تا رسیدن به یک قاعده عادلانه بازی، در یک همگرایی منطقی، همه توانایی‌ها را بسیج کرد، تا به لطف پروردگار این معمای قدرت که تاریخ خونین مردان و زنان این وطن را همواره و بی‌رحمانه رقم زده است، برای همیشه حل گردد و خوان عدالت برای همه‌گان گسترانیده شود.

این، یعنی آرمان شهدای افغانستان و محصول مبارزات تاریخی مردم ما.

امارات خواستار سرمایه‌گذاری کشورهای

منطقه در افغانستان شد

وزارت امور خارجه امارات متحده عربی خواستار سرمایه‌گذاری‌های کشورهای منطقه در افغانستان شد.

فارس محمد المرزوقی معین وزارت امور خارجه امارات که در نشست گروه بین‌المللی تماس در ابوظبی سخن می‌گفت، تمامی کشورهای منطقه را ترغیب به سرمایه‌گذاری در افغانستان نمود. این گفته‌های آقای المرزوقی در حالی مطرح می‌شود که افغانستان و امارات متحده عربی سه هفته قبل توافقنامه استراتژیک امضا کرده بودند.

گفتنی است که نشست گروه بین‌المللی تماس به ریاست مشترک آلمان و افغانستان سه روز پیش در ابوظبی برگزار شد.

در خبرنامه وزارت امور خارجه افغانستان آمده است که در این جلسه که در مورد افغانستان راه اندازی شده بود، هیاتی از افغانستان به ریاست حکمت خلیل کرزی، معین سیاسی وزارت امور خارجه و نماینده‌گان بلند رتبه بیشتر از ۶۶ کشور و نمایندگان ارشد برخی سازمان‌های بین‌المللی حضور یافته بودند. براساس معلومات منبع آقای کرزی در این نشست ضمن یادآوری دستاوردهای افغانستان در ۱۳ سال اخیر گفته است که از زمان برگزاری نشست اخیر این گروه که حدود ۱۰ ماه قبل در توکیو برگزار شد، افغانستان شاهد تحولات چشمگیری بوده است.

تأسیس حکومت وحدت ملی، انتقال رسمی مسوولیت‌های امنیتی از نیروهای آیساف به نیروهای ملی افغان، امضای موافقت نامه امنیتی دوجانبه با امریکا و امضای موافقت نامه وضعیت نیروها (سوفاف) با ناتو از جمله اقداماتی بوده که به گفته کرزی تا اکنون صورت گرفته است.

وی ضمن تأکید بر متعهد بودن حکومت وحدت ملی به آوردن

اصلاحات و مبارزه با فساد، افزود که سفرهای اخیر رییس‌جمهور به کشورهای عربستان سعودی، چین، پاکستان، نپال، امارات و ترکمنستان در راستای انکشاف توسعه تجارت و سرمایه‌گذاری در افغانستان و وصل نمودن آن به حیث مرکز ترانزیت منطقه ای صورت گرفته است.

براساس معلومات منبع آقای کرزی در این نشست ضمن یادآوری دستاوردهای افغانستان در ۱۳ سال اخیر گفته است که از زمان برگزاری نشست اخیر این گروه که حدود ۱۰ ماه قبل در توکیو برگزار شد، افغانستان شاهد تحولات چشمگیری بوده است.

در خبرنامه آمده است که اکثر سفیران و نماینده‌گان ارشد کشورهای شرکت کننده در این جلسه از دستاوردهای حکومت وحدت ملی استقبال نموده و خواستار ادامه تلاش‌های افغانستان در جهت تأمین امنیت، تسریع پروسه صلح، تقویت نهادهای دموکراتیک از جمله اصلاحات در نظام انتخاباتی، حکومت داری خوب، تأمین حقوق بشر، مبارزه جدی علیه فساد اداری، توسعه اقتصادی و اجتماعی گردیدند.

گفتنی است که گروه بین‌المللی تماس در سال ۲۰۱۱ میلادی به پیشنهاد ریچارد هولبروک نماینده اسبق امریکا در امور افغانستان و پاکستان به هدف پیگیری مسایل کنفرانس بن دوم و تداوم همکاری‌های درازمدت جامعه جهانی به افغانستان ایجاد گردید. این گروه شامل حدود ۵۰ کشور و متشکل از نماینده‌گان خاص روسای جمهور کشورهای همکار با افغانستان می‌باشد که جلسات آن از جانب وزارت خارجه کشورهای عضو انسجام می‌یابد.

از خطر «دولت اسلامی»...

که میزبان فیلیپ هامون وزیر خارجه و میسایل فالون وزیر دفاع بریتانیا برای گفت‌وگوهای سالانه امنیتی بود، گفت که در سفر اخیرش به افغانستان از «برخی شواهدی راجع به ارتباطات» میان «دولت اسلامی» و عناصر افراطی طالبان اطلاع یافته است.

خانم پیشاپ گفت: «اما شواهد بزرگی وجود ندارد که «دولت اسلامی در عراق و سوریه»، در افغانستان هم حضور داشته باشد.»

در عین زمان او افزود: «اما این نگرانی وجود دارد که اگر این گروه توجهات خود را از عراق و سوریه برگرداند، عناصری در میان طالبان وجود دارند که ایدیولوژی بی‌رحمانه آنان را خواهند پذیرفت. ما از آن اطلاع داریم.»

آجندهای گفت‌وگوی وزیر خارجه آسترلیا با مقام‌های بریتانیا روی خاور میانه به شمول رسیدگی به تهدید رو به افزایش گروه «دولت اسلامی» یا داعش و جلب جنگجویان خارجی توسط آن متمرکز بود.

پیشاپ گفت که آن‌ها از ضرورت محدود کردن و در نهایت شکست دادن گروه «دولت اسلامی» در هر جایی که حضور داشته باشند آگاهی دارند. او توضیح داد که به این دلیل است که روی عراق زیاد تمرکز می‌شود و این واقعیت که احتمالاً این گروه فعالیت‌های خود را به افغانستان گسترش

خواهند داد، «فاطیعت ما را برای شکست دادن این گروه دوچند می‌سازد».

پیشاپ گفت که آسترلیا و بریتانیا توافق نظر دارند که نه تنها به عنوان دموکراسی‌های لیبرال غربی بلکه به عنوان دولت‌های ملی، با تهدیدات تروریستی مواجه اند.

به گفته او، تهدیدات تروریستی که در اشکال «دولت اسلامی» یا داعش، بوکوحرام و دیگر گروه‌ها دیده شده است، «به هیچ حکومت، سرحد و قانون» احترام نمی‌گذارند و ملاحظه‌ای به رفتار مدنی و بشری ندارند.

فیلیپ هاموند وزیر خارجه بریتانیا که از محل گروگان‌گیری در یک قهوه‌خانه در ماه دسمبر نیز دیدار کرد، گفت که مذاکرات روز دو شنبه در سایه قتل دو گروگان‌جایی توسط گروه «دولت اسلامی» و حملات اخیر اسلام‌گرایان در پاریس و جاهای دیگر برگزار شد.

او گفت هرچند فعلاً توجهات به سوریه و عراق متمرکز است، اما باید آمادگی وجود داشته باشد که در هر جایی که اسلام‌گرایان افراطی بروز می‌کنند علیه آن اقدام شود.

وزیران خارجه دو کشور در اعلامیه‌ای گفتند که دو کشور موافقت کرده اند تا به همکاری نزدیک در مبارزه با تروریسم ادامه بدهند. آن‌ها همچنین یک یادداشت تفاهم برای استفاده از تاسیسات دیپلوماتیک یک دیگر در زمان بحران رامضا کردند.

در واکنش به موشک هند

پاکستان موشک بالستیک جدیدش را با موفقیت آزمایش کرد

جنرال زبیر محمود حیات، مدیرکل بخش طراحی راهبردی ارتش پاکستان پس از آنکه به دانشمندان و مهندسان پاکستانی دستیابی به یک چنین برتری تاریخی را تبریک گفت این موفقیت را گامی مهم به سوی تقویت قابلیت بازدارندگی پاکستان دانست.

در بیانیه ارتش پاکستان آمده است برنامه‌های راهبردی پاکستان تنها به هدف دستیابی به ثبات راهبردی در منطقه هستند. وی همچنین از قابلیت‌های فنی، فداکاری‌ها و تعهد دانشمندان پاکستانی که با تمام تلاش خود را وقف یک چنین موفقیتی کردند قدرانی کرد و همچنین نسبت به آمادگی عملیاتی نیروهای راهبردی پاکستان شامل مفاهیم به کارگیری و استقرار، غنی‌سازی، ارتقا و آموزش همه رده‌ها در حوزه‌های فنی و عملیاتی ابراز اطمینان کرد. همچنین ممنون حسین، رییس‌جمهور و نواز شریف، نخست‌وزیر پاکستان نیز آزمایش موفقیت آمیز موشک راهبردی رعد را تبریک گفتند.

پاکستان روز دوشنبه با موفقیت یک موشک کروز جدید را که قادر به حمل کلاهک‌های هسته‌ای و متعارف با برد ۳۵۰ کیلومتر بوده و بسیاری از شهرهای هند را در تیررس قرار می‌دهد، آزمایش کرد.

به گزارش خبرگزاری هند، ارتش پاکستان اعلام کرد: موشک بالستیک رعد که روز دوشنبه با موفقیت آزمایش شد، پاکستان را قادر می‌سازد تا به قابلیت رویایی راهبردی در زمین و دریا دست پیدا کند. این ارتش عنوان کرد موشک رعد از تکنولوژی کروز بسیار پیشرفته‌ای استفاده می‌کند که تنها کشورهای معدودی در جهان آن را در اختیار دارند.

ارتش پاکستان همچنین عنوان کرد موشک نوین کروز رعد دارای قابلیت‌های رادارگریز بوده و در ارتفاع پایین پرواز می‌کند و قابلیت مانوردهی بالایی داشته و می‌تواند کلاهک‌های هسته‌ای و راهبردی را با دقت زیاد حمل کند.

آنری:

وقتی آرسنال را ترک کردم، گریستم

آرسنال فکر نمی‌کردم. ۲۹ سالم بود و در فرم بسیار خوبی هم به سر می‌بردم. دیدم بیشتر بازیکنان، تیم را ترک کرده‌اند و هیچ آمیدی هم به ماندن آرسن ونگر نداشتیم. ترک کردن آرسنال ساده نبود. وقتی این تیم را ترک کردم، گریستم. از گفتن این موضوع خجالت نمی‌کشم. مجبور بودم این تیم را ترک کنم.

آنری که با ۲۱،۳ میلیون یورو به بارسلونا رفت بر این باور است که در ترکیب کاتالان‌ها باید خودش را با برنامه‌های گواردیولا هماهنگ می‌کرده است. وی در این مورد هم گفت: وقتی به بارسلونا رسیدم، گواردیولا به من گفت که مهاجم چهارم هستم و نمی‌توانم به عنوان بازیکن ثابت وارد زمین شوم. قبول کردم و می‌خواستم برای پیدا کردن جایی در ترکیب اولیه بجنگم. رقابت، همواره سطح فوتبال شما را بالاتر می‌برد. همه در مورد شانس حرف می‌زنند اما شما باید خودسازی کنید. وقتی تلاش می‌کنید، بدون شک نتیجه آن را هم می‌بینید.

روبن:

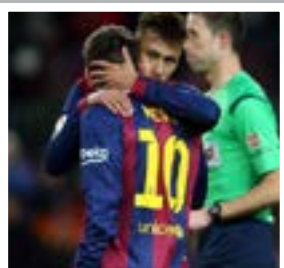
هیچ مربی‌یی بهتر از گواردیولا نیست

ستاره هلندی بایرن مونیخ به حمایت از سرمربی خود پرداخت و او را تاکتیکی‌ترین مربی جهان دانست. مینو رایولا که مدیر برنامه‌های بسیاری از ستاره‌های فوتبال است، سخنان جنجالی را درباره گواردیولا بر زبان آورد و او را آدمی درست و پاک ندانست. انتقاد رایولا از گواردیولا باعث شد تا آرن روبن خیلی سریع واکنش نشان دهد و به حمایت از سرمربی اسپانیایی تیمش پردازد. روبن که با یک شبکه تلویزیونی فرانسوی صحبت می‌کرد، گفت: گواردیولا با فوتبال نفس می‌کشد. او ۲۴ ساعت و در طول ۷ روز هفته به فوتبال فکر می‌کند. از نظر تاکتیکی هیچ مربی‌ای بهتر از او نیست.

این ستاره هلندی ادامه داد: برایم افتخار است که شاگرد گواردیولا هستم. من ۳۱ سال سن دارم اما هنوز چیزهای زیادی از گواردیولا یاد می‌گیرم. او مربی بزرگی است و می‌داند که چه اهدافی دارد. روبن در پایان سخنان خود درباره اهداف بایرن مونیخ در این فصل گفت: هدف اصلی ما قهرمانی در لیگ قهرمانان اروپا است. دیدار فینال در برلین برگزار می‌شود و می‌خواهیم یکی از تیم‌های راه یافته به دیدار نهایی باشیم. ما همان بازیکنان و مربی سال قبل را داریم با این تفاوت که در فصل جاری پیشرفت زیادی داشته و با تجربه‌تر شده‌ایم.

انریکه:

مسی به عنوان بال بهتر بازی می‌کند

سرمربی بارسلونا بر این باور است که لیونل مسی به عنوان بال در ترکیب تیمش نمایش بهتری ارائه می‌دهد. بارسلونا در هفته بیست و یکم لیگا موفق شد در نوکمپ با نتیجه سه بر دو ویارئال را شکست دهد. در این دیدار نیمار، رافینیا و لیونل مسی برای کاتالان‌ها گلزنی کردند. برای ویارئال هم دنیس چریشف و لوسیانو داریو ویگو گل زدند. بارسلونا اکنون با ۵۰ امتیاز در رده دوم جدول رده بندی لیگا قرار دارد و ویارئال هم با ۳۸ امتیاز ششم است.

لیونل مسی در این فصل از رقابت‌های لیگا بیشتر به عنوان یک بازیساز در میانه زمین و خط حمله دیده شده است اما در رویارویی با ویارئال بار دیگر به عنوان بال در زمین ظاهر شد. لوییس انریکه پس از این دیدار به دفاع از تصمیم خود پرداخت و اعلام کرد مسی در پست جدیدش نیز عملکرد خوبی داشته است. وی در این باره گفت: بازی کردن مسی به عنوان بال برای کل تیم خوب است. او آزادی عمل بیشتری هم دارد. می‌خواهیم در طول بازی، توپ‌های بیشتری به او برسد.

لوییس سوارس باز هم در این دیدار نتوانست دروازه حریف را باز کند. این بدان معناست که مهاجم پوروگوئه‌ای در ۱۸ دیداری که با پیراهن آبی و اناری به میدان رفته تنها پنج گل به ثمر رسانده

مردان افغانستان دیدگاه سرکوب‌گرانه نسبت به زنان دارند

اجتماعی است. تا زمانی که در ساختارهای اجتماعی و فرهنگی تغییرات نیاید، ما شاهد پیشرفت و نهادینه شدن حقوق زنان در افغانستان نخواهیم بود.

دیدگاه افراط‌گرایانه

سازمان حقوق بشر و دموکراسی در گزارش خود پیشنهاداتی را برای تغییر دیدگاه مردان نسبت به زنان ارائه کرده است. این سازمان گفته است نیروهای مذهبی نقش بسیار مهمی در شکل‌گیری افکار مردان نسبت به زنان دارند. چنانچه تبلیغات در مدارس دینی و مساجد به صورت مستقیم این باورها را شکل می‌دهد.

در این گزارش آمده است که ملاحا و علمای دینی محدودیت‌های مشخصی را برای زنان قایل می‌شوند و برای مردان می‌گویند که زنان چگونه زنده‌گی کنند و چه‌گونه در انتظار عمومی ظاهر شوند.

گزارش ملاحا را به دو دسته افراط‌گرا و معتدل تقسیم‌بندی کرده است. براساس این گزارش ملاحای افراطی نفوذ قابل توجهی در درون اجتماعات دارند و بدون نظارت دولت و نهادهای مدنی، حضور زنان در بیرون از خانه را مخالف قوانین شریعت اسلام می‌پندارند.

آقای بشارت گفت که این تعداد از ملاحا با نطق‌های تحریک‌آمیز به مردم می‌گویند که سلامت اخلاقی زنان در سیزده سال گذشته صدمه دیده است: «بعضی مساجد را داریم که راجستر وزارت حج و اوقاف است و این‌ها نسبتاً معتدل هستند. اما بسیاری مساجد و مدارس متأثر از کشورهای همسایه هستند و ایدئولوژی افراط‌گرایانه را تبلیغ می‌کنند.»

در این گزارش آمده است که شماری از ملاحا دیدگاه‌های معتدل نسبت به زنان دارند و از خشونت‌هایی که بر زنان می‌رود، ابراز نگرانی می‌کنند. گزارش یافته است که بعضی از ملاحا نظرات آزادتری نیز دارند و به این باورند که زنان مانند مردان می‌توانند در بیرون از خانه فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی داشته باشند.

سازمان حقوق بشر و دموکراسی از حکومت افغانستان و نهادهای مدنی انتقاد کرد که در یک دهه گذشته، رفتار مدارس و مساجد را نادیده گرفته‌اند و این موضوع سبب شده تا باورها نسبت به زنان همچنان به شکل سنتی باقی بماند.

«خانواده، محیط ناامن برای زنان»

گزارش حاکی از آن است که ساختار خانواده‌ها در افغانستان مردسالارانه است و همه چیز توسط مردان کنترل می‌شود. گزارش گفته است که زنان در خانواده‌ها نقش درجه دو را دارند و سهم آن‌ها در تصمیم‌گیری بسیار اندک است.

مسئولان سازمان حقوق بشر و دموکراسی به این باورند که فقر اقتصادی خانواده‌ها سبب شده تا زنان همیشه در حاشیه رانده شوند...

ادامه صفحه ۶

نتیجه تحقیق یک سازمان غیردولتی نشان می‌دهد که هنوز مردان افغانستان در مورد زنان دیدگاه «سرکوب‌گرانه و مردسالارانه» دارند و برخی مردان، زنان را موجودات فرودست می‌دانند و به این دلیل با آن‌ها رفتار تحقیر آمیز می‌کنند.

سازمان «حقوق بشر و دموکراسی» با نشر نتایج تحقیقات خود از دولت افغانستان و نهادهای مدنی خواسته است تا در رابطه به تغییر باورهای مردم در مورد زنان کار بیشتری انجام دهند. در این تحقیق با ۳۹۰۰ تن از مردان در حوزه های کابل، هرات، ننگرهار، بلخ و بامیان مصاحبه شده است.

مسئولان این سازمان از طرز فکر مردان افغانستان نسبت به زنان نگران است. به باور آن‌ها گرایشات و رفتار مردان نسبت به زنان، ناامید کننده، بدبینانه و پرخاشگرانه است و بیشتر مردان زنان را موجودات فرودست می‌بینند و در تصمیم‌گیری‌ها با زنان با تحقیر و یا غفلت برخورد می‌کنند.

خداداد بشارت، رییس اجرایی سازمان «حقوق بشر و دموکراسی» افغانستان روز دوشنبه (۱۳ دلو / ۲ فبروری) در یک کنفرانس خبری در کابل گفت: «ما به این نتیجه رسیدیم که پیشرفت زنان در افغانستان مستلزم تغییرات در نهادها و ساختارهای

وزیر امور خارجه:

متعهد به منافع ملی هستیم، نه جریان خاص

«سیاست خارجی عرصه تخصص است و ما باید ظرفیت ایجاد کنیم تا بتوانیم در عرصه بین‌المللی از منافع ملی دفاع کنیم و برای ارتقای منافع ملی ما بهتر و خوب‌تر کار کنیم.»

وی تأکید کرد که هدف اصلی مسئولان و کارمندان...

ادامه صفحه ۶

صلاح‌الدین ربانی، وزیر امور خارجه افغانستان در نخستین روز کاری‌اش تأکید کرد که وی متعهد به منافع ملی کشور می‌باشد، نه کدام جریان سیاسی خاص.

آقای ربانی روز گذشته رسماً با حضور داشت داکتر عبدالله عبدالله رییس اجرایی کشور و برخی وکلای مردم در مجلس نمایندگان، به کارمندان وزارت خارجه معرفی شد و به کارش آغاز کرد.

او در جریان این مراسم در قدم نخست از اعتماد مجلس نمایندگان سپاسگزاری نموده و اولویت‌های کاری‌اش در این وزارت را به طور مختصر به معرفی گرفت.

وزیر امور خارجه کشور با بیان این مطلب که بازنگری در اصول سیاست خارجی کشور و بیرون آوردن آن از سیاست واکنشی از اولویت‌های کاری‌اش می‌باشد، بیان داشت: «سردرگمی در سیاست خارجی و سیاست واکنشی به نفع کشور نمی‌باشد.»

آقای ربانی تعهد و تخصص را دو رکن اساسی در سیاست خارجی خوانده و گفت: «سیاست خارجی عرصه تخصص است و ما باید ظرفیت ایجاد کنیم تا بتوانیم در عرصه بین‌المللی از منافع ملی دفاع کنیم و برای ارتقای منافع ملی ما بهتر و خوب‌تر کار کنیم.»

آقای ربانی تعهد و تخصص را دو رکن اساسی در سیاست خارجی خوانده و گفت:

آسترالیا:

از خطر «دولت اسلامی» برای افغانستان آگاهیم

جولی بیشاپ، وزیر خارجه آسترالیا گفته است این خطر وجود دارد که گروه تروریستی «دولت اسلامی» فعالیت‌های خود را به افغانستان گسترش بدهد، هرچند که فعلاً شواهد کمی از حضور این گروه در افغانستان وجود دارد.

وزیر خارجه آسترالیا روز دو شنبه...

ادامه صفحه ۷

معاون داکتر عبدالله به وزرای جدید:

وزارت‌ها را قومی نسازید

وزیر مهاجرین:

فساد را تحمل نمی‌کنم

معاون اول ریاست اجرایی، سیدحسین عالمی بلخی، وزیر امور مهاجرین و عودت‌کننده‌گان را به کارمندان آن وزارت معرفی کرده و آقای بلخی رسماً کارش را آغاز کرد. سیدحسین عالمی بلخی، وزیر امور مهاجرین گفت که فساد هیچ‌گاه برای وی قابل قبول نیست و افرادی که دست‌شان به فساد آلوده اند؛ از وزارت امور مهاجرین و عودت‌کننده‌گان بیرون خواهند شد.

آقای بلخی گفت: «زمانی که وزارت مهاجرین و عودت‌کننده‌گان برایم پیشنهاد شد؛ با رییس جمهور روی برکناری افراد آغشته به فساد صحبت کردم و رییس جمهور هم در این زمینه وعده همکاری داد؛ به رییس جمهور گفتم من افراد آلوده به فساد را از دستش گرفته از وزارت بیرون می‌کنم و خواهش من این است که از کسی حمایت صورت نگیرد.»

وی افزود: «دیدگاه من به همه کارمندان فعلی وزارت مهاجرین و عودت‌کننده‌گان و افرادی که از این به بعد به کار گماشته می‌شوند، دیدگاه ملی بوده و به مسایل قومی، مذهبی، سمتی هیچ‌گاه توجه نکردم و توجه نمی‌کنم.»

در همین حال، انجینئر محمدخان، معاون اول ریاست اجرایی کشور از وزرای جدید خواست که وزارت خانه‌ها را قومی نسازند.

وی افزود: وزیر باید همکاری خوبی با کارمندان وزارت خانه داشته باشند.

Mandegar

Mandegar Daily News paper
روزنامه صبح افغانستان

ماندگار

روزنامه ماندگار با اطلاعات و پیام‌های بازرگانی و تبلیغاتی شما را می‌پذیرد

نصف صفحه اول	نصف صفحه اخیر	ربع صفحه	نصف صفحه داخلی	نصف صفحه داخلی	ربع صفحه داخلی
350\$	250\$	150\$	400\$	200\$	100\$

برای نشر اعلانات تان به این شماره‌ها تماس بگیرید: ۰۷۸۴۳۰۱۶۴۰ - ۰۷۷۶۹۳۰۵۶۵

روزنامه ماندگار برای سال آینده میلادی و خورشیدی مشترک می‌پذیرد

برای دانشجوین و اساتید دانشگاه	دفتار کارچی	برای دفتار
یک ساله - ۳۰۰۰ افغانی	یک ساله - ۴۰۰ دالر	یک ساله - ۵۰۰۰ افغانی

حساب بانکی روزنامه ماندگار در موند بانک: Mandegar daily Bank Account in Mawand - Bank: 1001201077988
 برای اشتراک در روزنامه‌ها به این شماره‌ها تماس شوید: ۰۷۸۴۳۰۱۶۴۰ - ۰۷۷۶۹۳۰۵۶۵